

JOKIN ZAITEGI ZENAREN GUTUN BAT

Coban'etik 1969gko Agorrilaren 22'an

San Martin'dar Jon euskaltzain iaunari Eibar'era

Adiskide ta aberkide on;

Zure "euskal-idazleak" liburua artu-berri dut. Goitik beheraino irakurri dizut. Har itzazu saskika nere zorionik ederrenak, euskal idazle zahar-berrien pizgarri ta suspertzaile izango delakoan bainago. Egundoko lan gogorra burutu duzu, hortik eta hemendik xehetasun bila iardunik. Amaikatxo ibilaldi ta gutun eta iardun-aldi egin behar izan dituzu, atarramendu hori izateko; euskaldunok eskuarkiro muker baidakera geure buruen berri ematen. Eskerrik asko gainera adiskidetsuki ezarri didazun eskeintzaren aldere ere.

Horrelako lanetan okerren batzuk agertzea ezta arrigarri izaten; bigarren argitaraldiko honantz xehetasun; *Ibiñagabeitia* etzan 1907garren urtean sortu, zuk diozunez, 1906gko Urtarrilaren 26'an baizik; ni baino sei ilabete zaharrago baitzan, Loiola'an, Oña'n eta Marneffe'en ikaskide izan baikinan. Etzuen Andima'k bakarrik euskeratu Benavente'ren "Abere-indarra", Andima'k eta Zaitegi'k baizik, E.G.'n bertan ageri danez; bakoitzari berea; lan hori bizpairu egunetan burutu genduen, L. Mendizabal'dar Ixaka'k argitaratu zuen "seaska-abestia" zalata; orduko Euzkadi egunerokoan duzu Ixaka'ekin izan nuen eztabaidaren berri.

Urkiaga Estepan etzan iaio 1907'garren urtean, zuk diozunez, 1905gko Lotazilaren 26'an baizik. Loiola'n eta Oña'n ikaskide izan baikinan; ain zuzen Loiola'n sarberri egun bertan sartu ginan. Boeto gero kardinale izatekoa Erroma'ko buruzagiaren ordezkari bezala etorri zitzaigun eta Urkiaga, Andima-ta sarberri ginan: gazteena neu nintzan.

Zure liburu hortako Andima, Lauaxeta, Mugika (Palgida), Goenaga Iñaki ta Larrañaga'tar Gilermo ta nerau ikaskide izan ginan.

Itzultzaileen zerrenda oparoa agertzen duzu benetan, halare, eztut uste, erdia ere ematen duzunik, okerrean ezpanago. Eskumenean "Berriz ere goldaketan" daukat, bertan euskeraturik dauzkat eta argitaratuak datoztenok.

Joachim du Bellay'ren amalauko ospatsua *Doatsu, Ulisek lez...*

Sully-Prudhomme (les yeux) *Begiak*

Pascoli (italiarra) *Umezurtz*

Eichendorff (Terzett) *Irukoitza*

Costa Llobera (katalaneratik) *Formentor'ko Lerrondoa*

Letlev von Lihencron *Epaileko eguna*

Heine *Nere atzekabe aundiz*

Eduard Mörike *Neska zapuztua*

Ludwig Uhland *Goiz-eresia, Arroztetxeko alaba*

Dehmel *Bi gogoen eresia*

Goldaketan nere lenego olerki-idaztian beste ainbeste arrotz- olerkari dauzkazu; olerkarien izenik ezin aipatu dizut. ezpaitaukat hemen, baina ikustea daukazu *Goldaketan*

Ain zuzen *Bellay*'ren amalauko hori Etxaniz'ek ere euskeratu zuen eta *Egan*'en argitarazi: euskeralpena baino areago haren antzera eginikoa dirudi: frantsezkoa ikustea besterik eztuzu, nahiz-eta *Egan*'ek euskeralpena dala esan.

Neronek euskeratu nuen *Mörike*'ren *Das Verbassene Mägdlein* *Tapia- Perurena*'k ere euskeratu zuen eta *Yakintza*'n edo euskaratuta argitaratu zuen: *Yakintza*'n edo *Euskal-Esnalean* (Zarranz Bermejo) fraide-izenez euskaratu nuen *Lied* hori *Schubert*'en musikaz, nahiz-eta ez argitarazi.

Bigarren argitalpenerako, honatx nere txartela, ezer egin ez tudala, euskeraz idatzi baizik atera eztezan irakurleak: euskeraz tarteka-marteka egin dizut, beste egitekoak utzitako txolarteetan, hor egon nintzan aldian izan ezik. Erderaz daukazun ezker, erderaz ipintzen dizut gehigarria: Sacerdote ex-jesuita. Estudios: en Mondragon, en el Colegio San José de Durango, Vizcaya. Humanidades en Loyola, Guipuzcoa. Estudió filosofía en Oña, donde recibió su doctorado. Hizo estudios de Sagrada Teología en Marneffe (Belgica), alcanzando el título de Licenciado en Teología. Profesor en el colegio de San José, Mérida, Venezuela. Profesor de Sagrada Escritura y Teología en el Seminario Central de San José de la Montaña, San Salvador, El Salvador. Incardinado en la Archidiócesis de Guatemala fue Director del "Instituto América" de Guatemala. Fundador y Director Propietario del Liceo Landibar (Guatemala). Profesor de griego en la Facultad de Humanidades de la Universidad de San Carlos, Guatemala, y de latín en el Instituto Nacional de Guatemala. Profesor de Historia de la Filosofía en el "Instituto América" y en el "Liceo Landibar" de Guatemala.

Capellán en las iglesias Santa Rosa y San José de Guatemala. Párroco en San Antonio Aguas Calientes departamento de Sacatepéquez, y en San Martín Filotepeque, departamento de Chimaltanango de la misma Guatemala. Director espiritual de los colegios episcopales "Padre de las Casas" y "Francisco Marroquin" en Cobán, Alta Verapaz, Guatemala.

Colaboró en "Jesus'en Biotzaren Deya" de Bilbao en prosa y en verso, en el diario "Euzkadi" de Bilbao en euskera, en la revista "Yakintza" de San Sebastián en verso y en "Antzerti" de Tolosa, donde publicó por primera vez Antigone de Sófocles. En la Revista internacional de Estudios Vascos bajo la dirección de Urquijo publicó "Kizkiña", anatomía celular editado en Separata.

Aipatzen dituzun liburuen artean hau falta da: "Adizki berekoiak Olabide'ren Itun Berrian" publicado en el número extraordinario en homenaje a Olabide y luego en separata.

Su labor ha sido favorablemente juzgada por el crítico Andima de Ibiñagabeitia en "Euzko-Deya" de Paris y en "Euzko-Gogoa" de Guatemala, por Orixe en "Euzko-Gogoa", por P. Lafitte en "Herria", el P. Iturria franciscano, y L. Mitxelena en "Egan".

Platon'en elkar-izketak euskaratuak dauzkate: I=Eutifron, Sokrate'ren Apologia, Kriton eta Faidon. II=Ipia txikia, Alkibiada, Ipia nagusia, Karmida, Laka, Lisi. Bi liburutan eman nahi nituzke

orain-arteakoak. Eta Iankoak nahi ba'deza, Platon euskaratzen iarraitu gogo dut. *H* dontsua eragozpengarri gertatzen zait. Eztut uste Platon'eko Atarian behar bezala irakurri duzunik. Zure liburu hortan *Otsalar* susmatzen nuena dala gertatu da. Zure itzaurrean E.G.'rik aiputan ez artu-arren, liburuan barrena ageri danez oraingo oberenak bertan idazten asi ziran, edo idatzi zuten. E.G.'ren eta beraren sortzailearen goragarri bide da.

Oraingoz besterik ez. Honezkero, asper-eragin zaitut eta bego hortan. Barka

Zure adiskide

Zaitegi eta Plazaola'tar Iokin

I.S.: *Eka*'ko aurrenengo buru ta orain bertako deduzko buru naiz.

J.S.M.

OHARRA: J. Zaitegik zerrendan jartzen dituen itzulpenok, poesi labur soilenak dira eta ez poema handi edo neurri garrantzizko obrenak. Era horretako itzulpen tipiak asko dira *Escritores euskéricos* liburuan biltzen diren egileen artean, baina aipatu gabe utziak, neurri zabalago baten, zalantzarik gabe, tokia merezi dutenak.